

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 86/2014-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. marca 2014 predbežne prerokoval sťažnosť H. N. B., , N., t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody, zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Schmidlom, Advokátska kancelária Záhoracká 11/A, Malacky, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tdo 61/2012 z 31. októbra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť H. N. B. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. júla 2013 doručená sťažnosť H. N. B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na spravodlivé súdne konanie a na obhajobu podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. e) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Tdo 61/2012 z 31. októbra 2012 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že vo veci sťažovateľa Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 4 To 37/2011 z 25. augusta 2011 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. b) a d) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) odvolaním napadnutý rozsudok Okresného súdu Nitra sp. zn. 1 T/78/2010 z 1. marca 2011 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), ktorým bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), d) a ods. 3 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona a prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. e) a ods. 3 písm. a) Trestného zákona, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 18 rokov a 6 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, a vo veci znovu rozhodol tak, že sťažovateľa na rovnakom skutkovom základe uznal vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona spolupáchatelstvom podľa § 20 k § 172 ods. 1 písm. a) a ods. 3 písm. c) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. e) a ods. 3 písm. a) Trestného zákona, za čo mu uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 15 rokov a na výkon trestu ho zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1 Trestného zákona krajský súd uložil sťažovateľovi aj ochranný dohľad na dva roky.

3. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu na najvyššom súde dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku účinného do 31. augusta 2011, teda z dôvodov, že v konaní bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu, rozhodnutie konajúceho súdu je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, a napokon že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Najvyšší súd ako súd dovolací rozhodol

o podanom dovolaní napadnutým uznesením tak, že ho podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

4. Sťažovateľ sa domnieva, že v konaní vedenom proti nemu došlo k porušeniu práva na spravodlivé konanie v zmysle čl. 6 dohovoru, a to najmä tým, že niektoré dôkazy, na základe ktorých došlo k jeho odsúdeniu, neboli vykonané zákonným spôsobom, a taktiež podľa jeho názoru bol skutok konajúcimi súdmi nesprávne posúdený. V tejto súvislosti sťažovateľ argumentuje: *«Dôvod ich nezákonnosti je ten, že pracovníci CKU Nitra (Colného kriminálneho úradu, pozn.) vykonávali sledovanie obžalovaného bez súhlasu prokurátora, a tým okrem iného hrubým spôsobom zasiahli do jeho základných práv a slobôd. Podľa ustálenej judikatúry, v prípade ak sa v trestnom konaní, či už v štádiu po začatí trestného stíhania alebo pred ním, vykonávajú činnosti na zabezpečovanie informácií, ktoré môžu byť neskôr použité v konaní ako dôkaz, je potrebné ich prioritne vykonávať podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku, ako hlavného procesného predpisu v trestnom konaní. Z uvedených záznamov CKU Nitra nie je ani zrejmé na základe akého oprávnenia bolo vykonanie „monitorovanie“ obžalovaného. De facto išlo však o jeho sledovanie podľa § 113 Trestného poriadku. Okrem toho žalovaný skutok bol nesprávne právne posúdený. Jeho právne posúdenie vychádzalo zo záverov znaleckého posudku KEU Bratislava, č. p.: PPZ-10355/KEU-BA-EXP-2009. Znaleckým dokazovaním však boli skúmané len reprezentatívne vzorky zo všetkých zaistených rastlín rodu Cannabis - konope. ... Zástupkyňa KEU Bratislava Ing. M. F., ktorá aj znalecký posudok vypracovala na hlavnom pojednávaní uviedla, že v posudku je uvedená v stope celková hmotnosť zaistených rastlín a z toho hmotnosť upotrebitel'ného materiálu. Počet dávok bol určený len z upotrebitel'nej časti rastliny. ... Tiež na hlavnom pojednávaní skonštatovala, že znalecké skúmanie rastlín konope sa celý neskúma, ale skúmajú sa iba reprezentatívne vzorky. Prečo sa neskúma celý zaistený materiál neuviedla. Z obsahu trestného spisu však vyplýva, že KEU Bratislava, ktorý vykonáva znalecké skúmanie pre Bratislavský, Trnavský, Trenčiansky a Nitriansky kraj je značne preťažený, čo potvrdzujú aj urgencie vyšetrovateľa. ... Podľa základnej zásady trestného konania, prezumpcie neviny, pochybnosti v otázke viny obvineného, ktoré nemožno rozptýliť riadne vykonanými dôkazmi, sú v jeho prospech (in dubio pro reo). Vzhľadom k tomu, že nebol skúmaný celý zaistený upotrebitel'ný materiál*

rastliny rodu Cannabis - konope, vytvára sa tak pochybnosť v prospech obvineného, lebo z reprezentatívnych vzoriek nemožno s dostatočnou presnosťou určiť predpokladaný počet upotrebitelných dávok omamnej látky, a to najmä preto lebo každá jednotlivá rastlina nemôže byť identická s ostatnými, a zo spisového materiálu nie je zistiteľné aký počet zaistených rastlín bolo samčieho a aký počet zaistených rastlín bolo samičieho pôvodu. To, že štát, ktorý nesie v trestnom konaní dôkazné bremeno voči obžalovanému, má zákonnú povinnosť vykonať dokazovanie v trestnom konaní tak, aby bol zistený skutkový stav, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, nemá dostatočné technické kapacity a personálne stavy na výkon kriminalisticko-expertíznej činnosti, nemôže byť v žiadnom prípade na ujmu sťažovateľa.»

5. Sťažovateľ okrem uvedeného v ústavnej sťažnosti ďalej namieta i to, že „Zo systému jednotlivých práv, ktoré sú súčasťou práva na spravodlivé konanie, došlo k porušeniu práva na účinnú pomoc tlmočníka, ktoré je vyjadrené v ustanovení § 6 ods. 3 písm. e) dohovoru. V prípade, že obvinený prehlási, že neovláda slovenský jazyk, má právo používať svoj materinský jazyk a do trestného konania musí byť pribratý tlmočník. Okrem toho je veľmi dôležité, aby tento tlmočník vykonával túto svoju činnosť objektívne a s odbornou starostlivosťou. V priebehu celého trestného konania boli do konania pribratých viacero tlmočníkov. S poukazom na celý priebeh trestného konania možno skonštatovať, že presný obsah prednesov sťažovateľa bol prezentovaný v konaní iba pred prvostupňovým súdom. Jeho predchádzajúce vyjadrenia v prípravnom konaní boli pretlmočené zle. Pôvodný tlmočník nebol v konaní vypočutý napriek tomu, že to obhajoba navrhovala. Okrem toho nebol v tomto konaní riadne poučený, a neboli mu po spísaní zápisníc o jeho výsluchoch predložené na prečítanie v jeho materinskom jazyku, na čo má jednoznačne zákonný nárok. Vo svojich výpovediach sa preto fakticky nikdy k spáchaniu žalovaných skutkov nepriznal. Ďalším nedostatkom v tejto súvislosti je aj to, že tlmočník nebol pribratý pri vykonaní domovej prehliadky a prehliadky iných priestorov alebo pozemkov.“

6. V petite sťažnosti sťažovateľ žiadal vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie jeho základných práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. e) dohovoru uznesením

najvyššieho súdu, zrušil napadnuté uznesenie, vrátil vec najvyššiemu súdu na nové konanie a priznal sťažovateľovi náhradu trov konania.

7. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva: ...písm. e) mať bezplatnú pomoc tlmočníka, ak nerozumie jazyku používanému pred súdom, alebo ak týmto jazykom nehovorí.

11. Ústavný súd predovšetkým uvádza, že vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02). Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

12. Ústavný súd teda, tak ako to už vyslovil vo viacerých svojich nálezochoch, nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (napr. I. ÚS 31/05), a preto nemôže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov, pokiaľ tieto súdy vo svojej činnosti postupujú v súlade so základným právom garantovaným čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z takéhoto pohľadu pristúpil ústavný súd aj k posúdeniu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

13. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľom uvádzané dôvody v ústavnej sťažnosti sú vo svojej podstate zhodné s odôvodnením podaného dovolania proti rozsudku krajského súdu. Najvyšší súd ako dovolací súd sa v napadnutom uznesení, ktorým odmietol dovolanie, vysporiadal s argumentáciou sťažovateľa v podstatnom takto:

«Obvinený bol zadržaný a bola mu obmedzená osobná sloboda dňa 9. novembra 2009 o 17.15 hod. vo V. L. a následne bol za prítomnosti tlmočníka T. M. H. v procesnom postavení zadržanej - podozrivej osoby vypočutý. Dňa 10. novembra 2009 bol H. N. B. vypočutý už v procesnom postavení obvineného opätovne za prítomnosti toho istého tlmočníka, kedy sa obvinený k trestnej činnosti priznal. Vo vykonávaní výsluchu sa pokračovalo dňa 27. januára 2010 za prítomnosti tlmočníka L. T. T. (pribratého do konania opatrením vyšetrovateľa PZ dňa 27. januára 2010 – č. l. 170-171, zv. 1.), kedy podstatu trestnej činnosti kladenej mu za vinu poprel. Obvinený bol opätovne v prípravnom konaní vypočutý dňa 21. apríla 2010 za prítomnosti tlmočníka RNDr. S. T. M. (pribratého do konania opatrením vyšetrovateľa PZ dňa 8. marca 2010 - č. l. 172-176. Zv. 1.), pričom na začiatku výsluchu prehlásil, že by chcel svoje predchádzajúce výpovede zmeniť.

V nadväznosti na to opatrením sudkyne pre prípravné konanie, sp. zn. 3 Tp 104/09, zo dňa 12. novembra 2009 bol do konania pribratý tlmočník – T. M. H., ktorý sa zúčastnil výsluchu obvineného H. N. B. aj dňa 12. novembra 2009 pred sudkyňou pre prípravné konanie Okresného súdu v Nových Zámkoch za prítomnosti prokurátora a zapisovateľky. Na začiatku tohto výsluchu obvinený uviedol, že „... zápisnica spísaná na polícii bola zapísaná tak ako som hovoril a túto som dobrovoľne podpísal...“. Následne urobil výpoveď v ktorej sa k podstate trestnej činnosti kladenej mu za vinu priznal.

V danej súvislosti treba poznamenať, že aj ďalší spoluobvinení boli v prípravnom konaní vypočúvaní za prítomnosti tlmočníkov T. M. H. a L. T. T.

Súčasťou vyšetrovacieho spisu sú aj preklady písomností: upozornenie na zmenu právnej kvalifikácie (č. l. 12-14, zv. 1.), písomné vyjadrenie spoluobvineného H. V. C. (č. l. 91-95, zv. 1.), uznesenie vyšetrovateľa PZ o pribratí Kriminalistického a expertízneho ústavu Bratislava do konania (č. l. 125-133 a 147-155, zv. 1.) a opatrenie o pribratí tlmočníka (č. l. 175-176, zv. 1.)

Najvyšší súd Slovenskej republiky k tejto časti dovolacej argumentácie obvineného konštatuje, že postup vyšetrovateľa bol v súlade s požiadavkou zákona na rešpektovanie práva obvineného na obhajobu. V danej súvislosti treba tiež zdôrazniť, že zachovanie práv obvineného sa v konkrétnej veci musí vždy posudzovať v kontexte s priebehom celého trestného konania a nie len selektívne vo vzťahu k niektorým úkonom.

Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že obvinený mal dostatok času a možnosti, aby sa mohol opakovane vyjadriť ku všetkým vo veci vykonaným dôkazom a rovnako aj predniesť svoje návrhy za prítomnosti tlmočníka. Preto jeho dovolacie námietky v tomto smere sú irelevantné.»

14. Najvyšší súd sa v dovolacom konaní zaoberal aj námietkou nezákonného vykonania dôkazov, ku ktorej zaujal takéto stanovisko:

«Z obsahu záznamu zo dňa 6. novembra 2009 v podstate vyplýva, že v inkriminovanom období Colný kriminálny úrad, pobočka Nitra operatívne rozpracoval poznatky o podozrení z páchania trestnej činnosti spočívajúcej v pestovaní marihuany, v rámci ktorej, za súčinnosti s policajnými orgánmi Českej republiky, bolo vykonané monitorovanie motorového vozidla obvineného H. N. B. a ďalšieho vozidla s evidenčnou poznávacou značkou Českej republiky, ako aj stretnutie dovtedy neznámych osôb vietnamskej národnosti, na základe čoho bol ustálený rodinný dom v obci V. L., patriaci obvinenému.

Z obsahu záznamu zo dňa 9. novembra 2009 vyplýva, že v tento deň v čase od 16.00 hod. do 17.15 hod. bol na základe operatívneho rozpracovania zväzku „KIA“ monitorovaný pohyb „záujmovej rozpracovanej osoby“, H. N. B. pri pohybe motorovým vozidlom z N. Z. do obce V. L., kde v blízkosti jeho rodinného domu č. ... bol o 17.15 hod. zaistený (po pokuse uniknúť) a odovzdaný vyšetrovateľovi PZ. Jednalo sa teda o deň, kedy bolo začaté trestné stíhanie „vo veci“ a kedy bol obvinený prvý krát vypočutý vyšetrovateľom a následne dňa 12. novembra 2009 predvedený pred sudkyňu pre prípravné konanie Okresného súdu v Nových Zámkoch s návrhom prokurátora na jeho vzatie do výkonu väzby.

Postup polície na základe vopred známych informácií o konkrétnej osobe a veci treba považovať za sledovanie osôb a vecí, ktoré môže byť prostriedkom operatívnej činnosti v zmysle § 39 Zákona č. 171/1996 Z.Z. o Policajnom zbore a jednak prostriedkom operatívno-pátracej činnosti v zmysle ustanovenia § 113 Trestného poriadku.

Podľa § 119 ods. 2 veta prvá Tr. por. za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa Trestného poriadku alebo osobitného zákona.

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že dôkazy možno zistiť a zaistiť aj podľa iného zákona, než je Trestný poriadok, pričom osobitným zákonom sa v zmysle § 119 ods. 2 veta prvá Tr. por. treba rozumieť aj zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších zmien a doplnkov. Trestný poriadok teda nielen výslovne pripúšťa získavanie dôkazov podľa osobitného zákona, ale získavanie takých dôkazov aj výslovne predpokladá a ráta s ich využitím v trestnom konaní.

Za zákonný spôsob získania dôkazu z dôkazných prostriedkov v zmysle § 119 ods. 2 Tr. por. treba považovať jednak splnenie formálnych t. j. procesných podmienok vyžadovaných Trestným poriadkom alebo iným osobitným zákonom na vykonanie konkrétneho dôkazu a jednak splnenie obsahových (materiálnych) podmienok, t. j., aby úkon - použitý dôkazný prostriedok na vykonanie, resp. získanie dôkazu bol zameraný na zistenie tých skutočností, na ktoré zameraný a použitý môže byť.

Dôkaz získaný sledovaním osôb a vecí podľa zákona o Policajnom zbore je možné použiť len vtedy, ak bol dôkaz získaný zákonným spôsobom v súlade s tým, ako je upravený v zákone o Policajnom zbore.

V posudzovanom prípade je zrejmé, že monitorovanie pohybu obvineného, motorových vozidiel, resp. jeho rodinného domu bolo vykonané na základe už skôr získaných operatívnych poznatkov, že v rodinnom dome patriaceho obvinenému sa vykonáva činnosť súvisiaca s pestovaním omamných látok (konope). Zo spisového materiálu totiž vyplýva, že polícia mala prípad už skôr rozpracovaný a disponovala už relevantnými poznatkami o páchaní trestnej činnosti, ako aj o podozrivých osobách a tieto poznatky predstavovali reálny základ z ktorého vyplynula požiadavka vykonania monitoringu. V danej súvislosti nie nevýznamnou okolnosťou je aj skutočnosť, že sa jednalo o krátkodobé sledovanie, ktorého bezprostredným cieľom bolo zadržanie páchatel'ov, k čomu na základe tohto úkonu došlo a v konečnom dôsledku aj k ich právoplatnému odsúdeniu pre prípravu obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi spolupáchatel'stvom v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1, § 20 k § 172 ods. 1 písm. a/, ods. 3 písm. c/ Tr. zák.

S poukazom na vyššie uvedené okolnosti bol postup príslušných policajných zložiek vykonaný lege artis a pre nedostatok príkazu na sledovanie osôb a vecí podľa § 113 Tr. por. v danom prípade nie je možné považovať úkon za nezákonný... ..»

15. Napokon sa najvyšší súd vyjadril aj k námietkam, ktorými sťažovateľ (rovnako ako v ústavnej sťažnosti) poukazuje na nesprávne ustálenie skutkového stavu, keď namietal obsah a spôsob vykonania znaleckého dokazovania vo vzťahu k nesprávnemu ustáleniu počtu upotrebitelných dávok drogy. Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia zdôraznil, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd, ale nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa ani na preskúmavanie nimi vykonaného dokazovania. Dovolanie má byť len výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Najvyšší súd ďalej uviedol, že ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd v intenciách § 322 ods. 3 a § 326 ods. 5 Trestného poriadku. Keďže odvolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmavanie všetkých rozhodnutí odvolacích súdov, je viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, a v prípade sťažovateľa ani nemá dôvod do nich zasahovať. Naostatok najvyšší súd nad rámec uvedeného zdôraznil, že výrok o vine sťažovateľa bol založený a opretý na celom rade dôkazov podrobne rozvedených v odôvodnení rozsudku okresného súdu i dovolaním napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré boli vykonané v potrebnom rozsahu, správne a v súlade so zákonom.

16. Ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd vo svojom uznesení veľmi podrobne podal na sporné otázky namietané sťažovateľom kvalifikované odpovede, ktoré sú vnútorne logické a nie sú prejavom aplikačnej a interpretačnej svojvôle konajúceho všeobecného súdu. Najvyšší súd vo veci sťažovateľa jasne a zrozumiteľne podáva výklad použitého právneho predpisu a dôvodí svoje rozhodnutie, ktorým nebolo predmetnému dovolaniu vyhovené. Vôbec preto nemožno tvrdiť, že by bolo uznesenie najvyššieho súdu zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, alebo že by inak zasahovalo do základných práv sťažovateľa.

17. V tejto súvislosti ústavný súd opätovne zdôrazňuje, že mu zásadne neprislúcha hodnotiť vykonané dôkazy (výsluch svedkov, znalecké dokazovanie a iné), tak ako to

požaduje sťažovateľ vo svojej sťažnosti. Takýto postup ústavného súdu by bol nielen v príkrom rozpore s už uvedenými úlohami ústavného súdu, ale popieral by základnú zásadu ústnosti a základnú zásadu bezprostrednosti trestného konania, ktoré vytvárajú najlepšie predpoklady na zistenie materiálnej pravdy. Ústavný súd taktiež konštatuje, že právo na spravodlivé súdne konanie garantované čl. 6 ods. 1 dohovoru neznamena právo na úspech účastníka v súdnom konaní. V trestnom konaní to znamená, že odlišné vyhodnotenie dôkazov týkajúcich sa ustálenia otázky viny zo strany všeobecného súdu oproti ich vyhodnoteniu obžalovaným nemožno považovať za porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. na spravodlivé súdne konanie (mutatis mutandis napr. II. ÚS 37/01).

18. Článok čl. 6 ods. 3 dohovoru garantuje právo na obhajobu. Podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť obhajovanie práv obvineného tak, aby v konaní boli objasnené aj všetky skutočnosti svedčiace v prospech obvineného a aby sa na ne v konaní a pri rozhodovaní prihliadalo, t. j. najmä aby nevinná osoba nebola odsúdená a páchatel' bol odsúdený len za to, čo spáchal. Z článku 6 ods. 3 písm. e) dohovoru vyplýva, že každý, kto je obvinený z trestného činu, má právo na tlmočníka, ak nerozumie jazyku používanému pred súdom alebo týmto jazykom nehovorí.

19. Každé základné právo a sloboda sa ústavou priznáva len v rozsahu účelu daného práva alebo slobody (II. ÚS 81/99). Účelom práva na obhajobu je poskytnutie príležitosti brániť sa proti obvineniu zo spáchania trestného činu a tiež sa brániť proti tvrdeniam o skutočnostiach, ktoré ovplyvňujú rozhodnutia v trestnom konaní v neprospech účastníka trestného konania. Obsahu a účelu priznaného zákonného a ústavného práva musí korešpondovať možnosť jeho reálneho naplnenia a uplatnenia tými subjektmi, ktorým bolo priznané (I. ÚS 17/99). Ústavný súd v posudzovanej veci nezistil, aby akýmkoľvek procesným postupom konajúcich súdov, a to nielen najvyššieho súdu, ale aj krajského súdu a okresného súdu, bola účelovo vytvorená nepriaznivá procesná situácia a také podmienky pre sťažovateľa, ktoré by mu bránili, resp. ho podstatným spôsobom obmedzovali pri reálnom uplatnení práva na obhajobu. Sťažovateľ osobitne namietal upretie práva na tlmočníka podľa čl. 6 ods. 3 písm. e) dohovoru. Ústavný súd s poukazom na uvedené,

predovšetkým na citovanú časť odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu, konštatuje, že z predloženej sťažnosti a z jej príloh nezistil pri predbežnom prerokovaní nič, čo by mohlo signalizovať namietané porušenie tohto označeného základného práva.

20. K namietanému neúplnému vykonaniu všetkých navrhovaných dôkazov (vypočutie tlmočníka) ústavný súd dodáva, že z práva na spravodlivé súdne konanie a na obhajobu garantovaného dohovorom nevyplýva pre sťažovateľa právo, aby súdy akceptovali všetky jeho návrhy na vykonanie dokazovania, ale aby mal možnosť tieto návrhy predniesť. V tejto súvislosti najvyšší súd správne poukázal na to, že proces dokazovania (a to nie len z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých vo veci vykonaných dôkazov dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vybudovaná na vnútornom presvedčení orgánov činných v trestnom konaní znamená teda myšlienkovú činnosť, ktorá vytvára pre súd možnosť dostatočného priestoru v rámci vlastnej úvahy o tom, aby sám určil rozsah dokazovania a vykonal prípadnú selekciu navrhovaných dôkazov procesnými stranami v obsahovom kontexte významu navrhovaných dôkazov niektorou z procesných strán v porovnaní s množstvom, kvalitou a závažnosťou tých dôkazov, ktoré už boli vo veci vykonané. Rovnako Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre vyvodzuje záver, že súd nie je povinný za každých okolností vykonať všetky dôkazy, ktoré strana navrhne. Prípustnosť dôkazov nie je dohovorom regulovaná a ide o otázku, ktorú upravuje predovšetkým vnútroštátne právo. Takisto význam dôkazov a potrebnosť ich vykonania je otázka, ktorú posudzujú predovšetkým vnútroštátne orgány (rozhodnutie Engel c. Holandsko z 8. júna 1976, séria A, č. 22, s. 38– 39, § 91, podobne II. ÚS 25/07).

21. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď

pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05). Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je teda absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. O taký prípad išlo aj v prerokovávanej veci, preto ústavný súd z už uvedených dôvodov považuje sťažnosť za zjavne neopodstatnenú.

22. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

23. Keďže sťažnosť bola odmietnutá pre jej zjavnú neopodstatnenosť, ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ktoré sú viazané na skutočnosť, že sťažnosti bude vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. marca 2014